

РІВЕНЬ ІННОВАЦІЙНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Л. І. ПРОНКІНА, канд. екон. наук, доц., проф. кафедри економіки та обліку
О. М. ГАВРИШ, канд. екон. наук, доц. кафедри економіки та обліку
*Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного
торговельно-економічного університету, м Харків*

Погіршення показників майже всіх напрямів інноваційної діяльності, без чого неможливо досягти стійких процесів соціально-економічного розвитку, являє сьогодні значну проблему.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [1], який спрямований на підтримку розвитку економіки інноваційним шляхом, державну підтримку одержують суб'єкти господарювання всіх форм власності, які реалізують інноваційні проекти, та підприємства, які мають статус інноваційних.

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) повідомляє про оприлюднення щорічного звіту Global Innovation Index 2019, в якому порівнюється інноваційна діяльність 129 країн та економік світу. У звіті 2019 року найбільш інноваційною країною визнано Швейцарію, за нею йдуть США, Нідерланди та Велика Британія. Україна в Глобальному інноваційному індексі 2019 року посідає 47 місце [2, с. 10].

Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index) Корнельського університету, бізнес-школи INSEAD та WIPO дає змогу оцінити здатність країн світу створювати сприятливе середовище для інновацій, а також результат інноваційної діяльності.

Індекс інновацій Bloomberg – включає і такий показник, як: витрати на НДДКР. Згідно з цим рейтингом, обсяг коштів у відсотковому відношенні до ВВП, який Україна витрачає на дослідження і розробки, має коефіцієнт 44.

Впровадження інновацій є досить коштовним та ризикованим процесом. Розглянемо такий показник, як загальна сума витрат на інновації. За даними ЮНЕСКО у розвитку науки обсяг інвестицій в дослідження складав у США 405 млрд. дол. (2,7 % в ВВП), Китаї – 338 млрд. дол. (2,1 % ВВП), Японії 160 млрд. дол. (3,7 % ВВП) проти 0,62 млрд. дол. (1,3 % ВВП) в Україні. У 2016 році кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки, зменшилася з 1490 – у 2000 році, до – 999 у 2017 році [3].

Розподіл джерел фінансування інноваційної діяльності свідчить про те, що джерелом фінансування інноваційної діяльності виступають власні кошти підприємств, які у 2017 році склали 94,8 % загального фінансування, проти 59,3 % у 2010 році та 0,79 % у 2000 році.

Наведений аналіз свідчить про те, що за останні роки значно скоротилося фінансування інноваційної діяльності з державного бюджету.

За рахунок коштів держбюджету у 2000 році було фінансовано всього 7,7 млн. грн (0,43 % загального фінансування), 2010 році – 87,0 млн. грн (1,1 %), 2016 році – 179,0 млн. грн (0,77 %). Таким чином, не зважаючи на те,

що в абсолютному вимірі фінансування інвестиційної діяльності в Україні з 2000 до 2016 року з джерел держбюджету збільшилося на 171,3 млн. грн, це складає лише 0,77 % загальної суми витрат [4].

Проте, як показало дослідження, інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів, а кількість підприємств, що впроваджують інновації, продовжує зменшуватися з кожним роком (зараз їх частка становить 16,2 % [5], що менше в 3–4 рази, ніж в інноваційно-розвинутих країнах). Головна мета сьогоденної стратегії розвитку має конкретне кількісне визначення: підвищити протягом 2020 року вплив інновацій на економічне зростання України в 1,5–2 рази [6].

Важливим кроком на шляху розбудови інноваційної економіки стало затвердження середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 рр., де визначені найважливіші вектори високотехнологічного розвитку України [7].

Література

1. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15 (дата звернення 22.01.2020).
2. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2018 році: аналітична довідка / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша та ін. Київ : УкрІНТЕІ, 2019. 80 с.
3. Модифікація конкурентної політики в умовах становлення інноваційної економіки : монографія / редакційна колегія: Пронкіна Л. І., Якименко-Терещенко Н. В., Алексєєва Т. І. та ін. Харків: ФОП Панов А. М., 2016. 239 с.
4. Якименко-Терещенко Н. В., Пронкіна Л. І. Сучасна парадигма конкурентоспроможності в рамках концепції маркетингу взаємодії : Маркетинг взаємодії: сучасна теорія та практика: колективна монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2016. С. 124–147.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» № 2632-VI. 21.10.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2632-17>
7. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р №1056. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/Laws/show/1056-2016-%DO%B>